

ثریا طرزی

«ثریا طرزی، ملکه حقوق بشر افغانستان»

«ثریا طرزی (۱۹۸۱-۱۹۹۱): ملکه حقوق بشر افغانستان» رساله مصور است که توسط جسون پوراد (Jason Porath)، هنرمند امریکایی تهیه گردیده است. خالق این اثر سعی ورزیده با رجوع به مدارک تاریخی، تلاش‌ها و جایگاه ملکه ثریا در دوره پرشکوه امانی را به تصویر بکشد.

جسون که طراح فلم‌های انمیشن است، از کارمندان سابق شرکت فلم سازی دریم ورکز (Dream Works) بود و تا اکنون در تولید چندین فلم انمیشن نقش داشته است. او سایتی به نام rejectedprincesses.com راه اندازی نموده که زندگی و سرگذشت ملکه‌ها و زنانی را که در مقاطع مختلف تاریخ نقش پیشرو و فعال در جامعه ایفا کرده اما به فراموشی سپرده شده اند، در قالب کارتون و متن‌های کوتاه به کودکان و نوجوانان معرفی می‌کند.

ما متن انگلیسی روی تصاویر را به دری برگردانده تقدیم خوانندگان جوان سایت «حزب همبستگی افغانستان» می‌کنیم.

متن انگلیسی آنرا از آدرس ذیل بدست آورده می‌توانید:

<http://www.rejectedprincesses.com/princesses/soraya-tarzi>

حزب همبستگی افغانستان
Solidarity Party of Afghanistan

www.hambastagi.org

info@hambastagi.org

facebook.com/hambastagi

twitter.com/hambastagi

flickr.com/hambastagi

+93 700 23 15 90

طی سال‌های ۱۹۲۰، افغانستان به سرعت در حال مدرنیزه شدن بود.
رهبری این جریان به دست شاه امان‌الله خان
و همسر، محرم اسرار و متحد سیاسی‌اش به پیش می‌رفت:

ملکه ثریا طرزی

صعود و سقوط آنان فاجعه‌ای بود
که برای دهه‌ها در جهان طنین‌انداز خواهد ماند.

ثريا متفاوت از ساير همسر شاهان تاريخ افغانستان عمل مي کرد.
دختر يکي از بزرگ‌ترين روشنفکران افغانستان که
در سوريه‌ي تحت تسلط عثماني بزرگ شد.

(که در آن زمان خيلي خوب بود!)

وي بر لکنت زبانش فايق آمده و صدایش را بلند نمود.

امان الله نیز شخصیت پیشرو بود: شاهی که خود با پوشش
یک فرد معمولی به گشت و گذار در بازار می پرداخت.

اولین اقدام عملی او اعلام استقلال از بریتانیا بود.
جنگ متعاقب آن شدید بود، اما بالاخره، بریتانیا تسلیم شد.

افغانستان آزاد بود و امان الله یک قهرمان

دولت جدید فوراً اصلاحاتی را صادر و اجرا نمود:

- «قیمت عروس» (تویانه) عملکرد غیرقانونی است.
- همه‌ی ادیان پذیرفته می‌شوند.
- شهروندان می‌توانند مقامات را به فساد متهم سازند.
- برده‌داری لغو است.
- شکنجه ممنوع است.
- ازدواج اطفال ممنوع است.
- چندهمسری غیرقانونی است.
- برقع (حجاب) اختیاری است.

و راه‌اندازی ابتکار برارنده‌ی آموزش دختران را

وزیر معارف جدید یعنی ملکه ثریا به دست گرفت.

این اوامر برای همسر شاهان افغان بی سابقه بود.
ملکه‌ها در محضر عام با شاهان ظاهر نمی شدند.

یا بنیانگذاری مجلات مترقی برای زنان

یا تشویق زنان به اشتراک در سیاست.

استقلال به همه‌ی ما تعلق داشته
و بنابر این ما آن را تجلیل می نماییم.

به هر حال، آیا شما فکر می کنید که
کشور ما اساساً تنها به مردان ضرورت
دارد تا برای آن خدمت کنند؟

زنان نیز باید سهم خویش را ادا نمایند
چنانچه در سال‌های اخیر به کشور ما
و اسلام کردند.

ثریا کمک کرد تا محکمه‌ای جهت رسیدگی به زنان
خسونت‌دیده و زنان خواهان طلاق ایجاد شود.

و برای اجرای قانون، او دستگاه سری‌ای مشتمل بر زنان
تشکیل داد تا مردان عامل خسونت را تحت نظر داشته باشند.

واکنش به اصلاحات... مختلط بود!

هرچند شهرها از آن استقبال نمودند،
در مناطق سنتی روستایی شورش شکل گرفت.
پادشاه آن را با فرمان کوتاهی فرو نشاند.

وی آن را منار پیروزی علم بر جهل نام گذاشت
اما ثابت گردید که تجلیل او شتابزده بود.

هر دو با سرعت فوق العاده ادامه دادند.
اهداف شانرا سریعاً به ثمر می‌نشانند.

نیروگاه‌های جدید برق

سُرک‌های قیر

سیستم تیلیفون

ترویج روزنامه‌نگاری و علم

حق رای زنان

منع قتل‌های انتقامی

شاه و ملکه سرشار از اعتماد به نفس، به راه افتادند
تا متحدان بین‌المللی‌ای را نیز جلب نمایند.

در حالی که اروپا به پیشواز بازی کنان جدید صحنه می‌شتافتند،
ثریا همواره تاثیر بر انگیز بود.

نشانه‌زنی او بریتانیوی‌ها را شگفت‌زده نمود.

توانایی او در شناسایی جواسیس روس‌ها را برآشفته ساخت.
او جهان خارج را مفتون خویش ساخت.

ولی سفر آنان خشم افغان‌های روستایی را برانگیخت.

شایعات گسترش یافت.

شخصی که تصاویر (احتمالاً دست‌کاری شده) را پخش و اخبار کاذب را نشر نمود ناشناخته باقی ماند. تا امروز، افغان‌های کثیری به بریتانیا مظنون اند.

دولت جدید فوراً اصلاحاتی را صادر و اجرا نمود:

- آموزش مختلط اجباری
- افزایش مالیات بر دارایی
- ایجاد بانک ملی
- یک سال خدمات مدنی اجباری
- قوه قضایه به سبک غربی
- جدایی دین از دولت
- پوشش لباس غربی در کابل
- تقاعدی به‌مثابه تضمین‌کننده زندگی آینده انسان‌ها

و در اخیر، ثریا چادرش را دور انداخت.

و تنش‌ها شدت گرفت.

آن دو از حد گذشته بودند.
کار آنان به طور نا منظم گسترش یافت،
بدون بهره‌مندی بسیاری از مزایای آن.

سنتگرایان روستایی به شورش آشکارا دست زدند.
از میان آنان یک رهزن عامی سر بلند کرد،
کسی که سوگند خورده بود تا زندگی سنتی را دوباره برگرداند.

او در فرصت مناسبی ضربش را فرود آورد،
در حالی که همه شوکه بودند، سلطنت سقوط کرد.
ثریا با غلبه بر ترسش از پرواز، فرار نمود.

او حامله نیز بود.

امان‌الله ماند و مبارزه کرد،
اما او حمایت از خویش را به مراتب بیشتر محاسبه کرده بود.
به زودی وی نیز مجبور به فرار گردید.

آن رهزن فوراً همه اقدامات امان‌الله و ثریا را باطل نمود.

- تمامی مکاتب بسته شدند.
- اسلام دین رسمی شد.
- حجاب دوباره اجباری گردید.
- زنان موهای شان را قیچی نمی‌توانند.
- مالیّه منسوخ شد.
- خدمات مدنی دولت منسوخ شد.
- زنان رای داده نمی‌توانند.
- لباس غربی ممنوع گردید.
- اخذ جواز ملایان و اعظم ممنوع گردید.
- مطبوعات مخالف مسدود شدند.

او تمامی دیپلمات‌های خارجی را اخراج
و سپس فرمان ممنوعیت سفر را داد.
(خیلی مرموز، همه‌ی دیپلمات‌ها به جز بریتانیوی‌ها)

ثريا و امان الله با درماندگی،
از تبعید شاهد این همه تغییرات بودند.

آنان می دیدند رهزنی که در چگونگی مدیریت یک کشور
بدگمان و جاهل است، متحدانش را از دست می دهد.

در ظرف نه ماه، او سرنگون شده
و همچون پاورقی ای در تاریخ افغانستان باقی ماند.

آن دو در تبعید ماندند. امان‌الله تا آخرین روزهای زندگی‌اش
فرنیچرساز فقیری بود که در همانجا درگذشت.

ثریا تا فرصتی زنده ماند که توانست افغانستان را ببیند،
در سال‌های ۱۹۶۰، وضعیتی را شاهد بود
که وی در سال‌های ۱۹۲۰ برای آن می‌رزمید.

(بعداً آمریکا و روسیه دخیل شده و همه‌چیز به سرعت ابتر شد.)

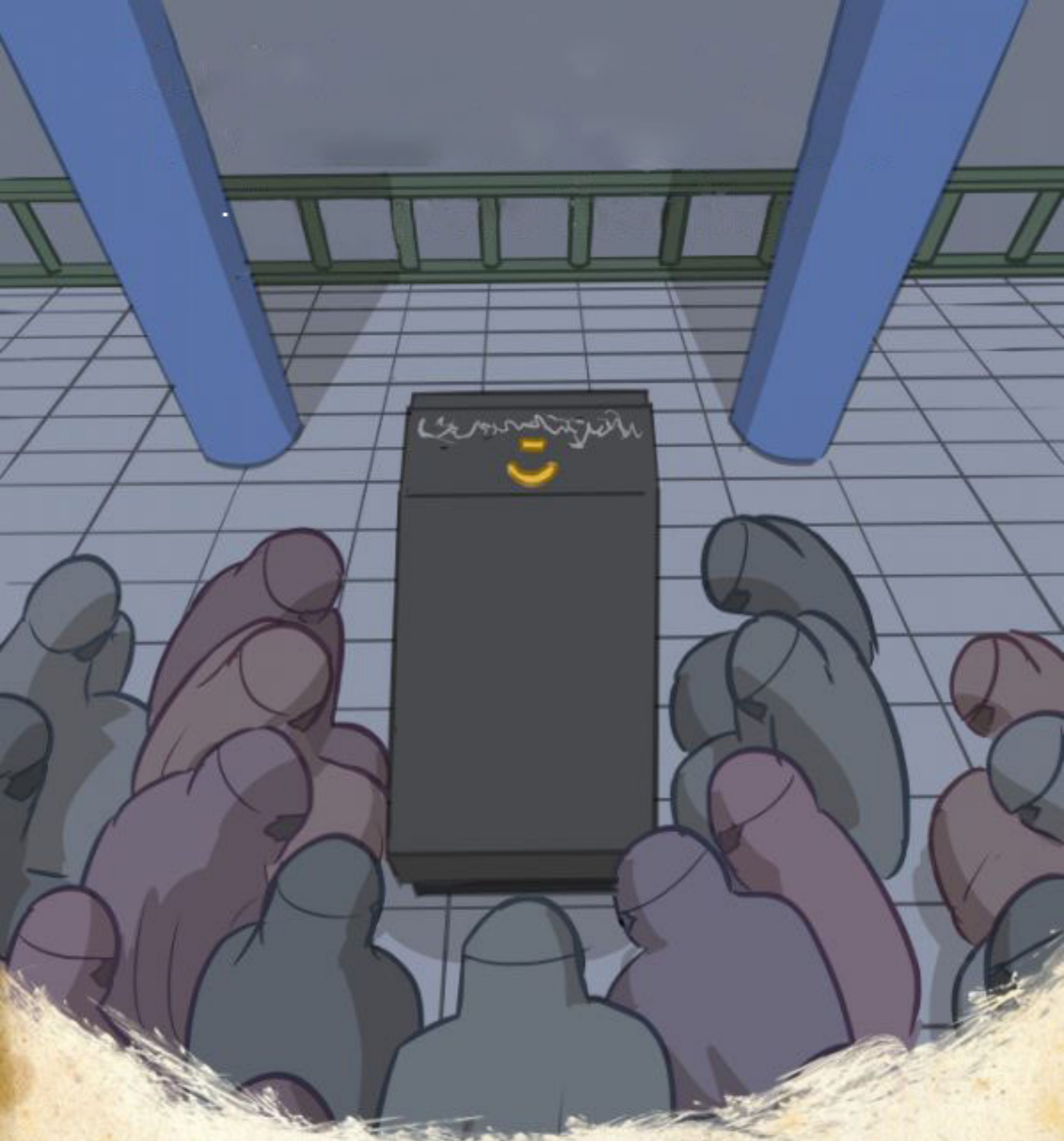
پس از مرگ ثریا، جسدش جهت خاکسپاری
دوباره به افغانستان بازگردانده شد.

جمعی از قبایلی که وی را وادار به تبعید کرده بودند،
نادم از اعمال گذشته شان، به دیدن جنازه او آمدند.

در پایان مراسم تشییع جنازه،
گروهی از زنان کاملاً پوشیده با حجاب رسیدند.

آنان آمدند تا بر قبر زنی دعا کنند
که برای ارتقای زندگی شان سخت جنگیده بود.

ترتیب و ترجمه:

حزب همبستگی افغانستان
www.hambastagi.org